

Cuprins

Listă de abrevieri	9
Listă de tabele și grafice.....	10
Listă de casete și figuri	11
 Prefață.....	 13
 Introducere	 17
 Capitolul 1. Semnificația criminalității violente	 25
1.1. Criminalitatea. Definiție și caracteristici	25
1.2. Violența umană. Accepții și tipologii	29
1.3. Raportul dintre criminalitate și violență.....	35
1.4. Criminalitatea comisă cu violență: rezultate empirice și abordări teoretice.....	38
1.4.1. Delicte contra vieții	
1.4.2. Infracțiuni comise asupra libertății și integrității sexuale	
1.4.3. Delicte contra persoanei și patrimoniului său	
1.5. Concluzii	71
 Capitolul 2. Etiologia comportamentului criminal și violent	 77
2.1. Biocriminologie	78
2.2. Psihologie și psihopatologie	82
2.2.1. Relația dintre instincte, frustrare și agresivitate	
2.2.2. Psihopatia sau personalitatea antisocială	
2.2.3. Învățarea socială a agresivității	
2.3. Criminologie	91
2.3.1. Dezvoltarea comportamentului delincvent	
2.3.2. Delincvența, o viață aleasă	
2.4. Sociologie.....	99
2.4.1. Anomia ca factor de risc macrosocial	
2.4.2. Asocierea diferențială a comportamentului delincvent	
2.4.3. Teoria controlului social	
2.5. Sănătate publică: modelul ecologic al violenței.....	107
2.6. Concluzii	110
 Capitolul 3. Amploarea criminalității violente la nivel european și național.....	 113
3.1. Precizări metodologice	113
3.2. Evoluția actelor de criminalitate violentă	116
3.2.1. Omorul	
3.2.2. Tentativa de omor	
3.2.3. Lovirile cauzatoare de moarte	
3.2.4. Violul	

3.2.5. Tâlhăria	
3.3. Concluzii	142
Capitolul 4. Politici sociale și penale de prevenire și control al criminalității violente	145
4.1. Prevenirea violenței familiale	147
4.2. Reglementarea și sancționarea delictelor violente	153
4.2.1. Infrațiuni contra persoanei	
4.2.2. Infrațiuni contra patrimoniului	
4.3. Reintegrarea socială a persoanelor care au comis acte de criminalitate violentă.....	166
4.3.1. Măsuri privative de libertate	
4.3.2. Măsuri neprivative de libertate	
4.4. Principii de prevenire și combatere a criminalității violente	175
4.4.1. Neutralizarea factorilor criminogeni	
4.4.2. Reabilitarea, reinserția și reducerea recidivei	
4.5. Concluzii	191
Bibliografie	195
Anexe	
Anexa 1. EUROSTAT Comentarii pe țări	209
Anexa 2. Evoluția criminalității violente la nivel european	213
Anexa 3. EUROSTAT Infrațiuni incluse/excluse	217
Anexa 4. EUROSTAT Stadiul investigației	230

Prefață

Creșterea și agravarea criminalității în diverse țări, în ultimele decenii, reprezintă un fenomen ale cărui consecințe distructive nu pot fi ignorate de sociologi, psihologi și criminologi sau de specialiștii și factorii de control social din domeniul aplicării cadrului legislativ și elaborării politicilor sociale și penale de prevenire a manifestărilor antisociale.

În direcția studiilor care suplinesc penuria cercetărilor concrete în domeniul criminalității violente, lucrarea elaborată de Simona Mihaiu reușește să configureze o diagnoză a problemei sociale în cauză, relevând atât principalele caracteristici ale crimelor comise cu violență în diverse arii și spații socioculturale, inclusiv în cel românesc, cât și factorii și mecanismele care generează sau favorizează asemenea acte delictuale. Viziunea științifică este una autentică și comprehensivă, care oferă o imagine de ansamblu asupra criminalității violente, de la perspective de cunoaștere clasice până la abordări contemporane de interes major, precum criminologia feministă sau cea culturală.

Această realizare se datorează atât pregătirii profesionale de excepție a autoarei, cât și utilizării în demersuri științifice anterioare a unor metode și tehnici de cercetare sociologică și criminologică ce i-au permis să surprindă o serie de aspecte mai puțin cunoscute și relevante de studiile de până acum. De altfel, lucrarea reprezintă o dezvoltare pe un plan superior a tezei de doctorat susținute de Simona Mihaiu la Universitatea din București, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, care a fost apreciată de întreaga comisie cu calificativul „foarte bine”.

Cartea este structurată judicios în patru mari capitole, care se completează într-o manieră clară și armonioasă. Primul capitol abordează variatele aspecte teoretice ale criminalității violente și concepe cadrul științific de cunoaștere a fenomenului social adresat. Cel de-al doilea capitol este consacrat principalelor paradigme și teorii explicative ale criminalității violente, provenite din biologie, criminologie, psihologie, sănătate publică și sociologie. Capitolul al treilea prezintă analiza statistică întreprinsă de autoare cu privire la evoluția la nivel național și european a principalelor delikte comise cu violență (omor, tentativă de omor, loviri cauzatoare de moarte, viol și tâlhărie). Cel de-al patrulea capitol este dedicat evaluării anumitor politici sociale și penale din domeniu și cuprinde, de asemenea, principii și recomandări pentru prevenirea și combaterea criminalității violente, avansate de autoare. Fiecare capitol include îndemnuri spre gândire critică și reflecție, întrebări și sugestii pentru noi studii. Pe parcursul întregului volum, sunt folosite într-o manieră originală rezultate ale celor două cercetări calitative, derulate cu persoane condamnate pentru acte de criminalitate violentă (tâlhărie, omor, viol) și cu specialiști care își desfășoară activitatea în sfera violenței și criminalității (asistenți sociali, juriști, psihologi și sociologi). Aceste puncte de vedere transpun latura realistă și profundă a subiectului studiat și completează analizele teoretice și statistice, reușind să creeze o legătură între reprezentări ale oamenilor de știință, percepții ale practicienilor în domeniu și istorii de viață ale persoanelor implicate în acte de criminalitate violentă.

Din perspectivă academică, lucrarea oferă o imagine aproape completă a fenomenului de criminalitate violentă, constituind un itinerar științific într-un univers pe cât de controversat, pe atât de puțin explorat și cunoscut. De asemenea, prin alegerea acestei teme și prin modalitatea de abordare a ei, Simona Mihaiu aduce în prim-plan importanța respectării drepturilor fundamentale ale omului, a valorilor morale și a principiilor de drept.